

Metodologie 2

Lekce 2

Lenka Slepíčková

Rozdíl mezi kvalitativním a kvantitativním výzkumem

- V představách o povaze reality (konstruktivismus nebo pozitivismus)
- V logice postupu (induktivní nebo deduktivní)
- V průběhu výzkumu (cyklický nebo lineární)

Kvantitativní výzkum řeší vztahy mezi proměnnými. Ty jsou formulovány jako HYPOTÉZY.

Hypotéza

- Hypotéza je očekávání o charakteru věcí, vyvozené z teorie
- Hypotéza je **ověřitelný výrok o vztazích mezi dvěma jevy**

Pravidla pro tvorbu hypotéz

- Je oznamovací, jednoznačně formulovanou větou
- Obsahuje závislou a nezávislou proměnnou
- Obsahuje měřitelné proměnné
- Obsahuje tvrzení o rozdílech, vztazích nebo následcích
- Víme, proč ji chceme ověřovat

Hypotézy

- Čím větší kontakt mají lidé s osobami s postižením, tím pozitivnější k nim mají postoj.
- Věk učitelů ovlivňuje jejich postoje k inkluzi.
- V současných příručkách pro rodiče je více prvků liberální výchovy než v příručkách starších.
- Zvýší-li učitel počet pochval, výuka bude efektivnější.
- Sociální status rodiny ovlivňuje školní úspěšnost potomků
- Sledování programů s násilným obsahem zvyšuje agresivitu u dětí.

Časté chyby

1. Hypotéza není výrokem o vztazích mezi dvěma jevy

- Na vybrané ZŠ Rynárec se šikana nevyskytuje.
 - Znalost pojmu kyberšikana je mezi dětmi velmi nízká.
 - Metodický materiál rozšíří teoretickou základnu učitelů odborného předmětu a stane se účelnou a vítanou pomůckou při praktické výuce žáků.
- Pod pojmem zooterapie si většina respondentů představí nejčastěji psa a koně.

2. Hypotéza není ověřitelným výrokem

- Čím více bude doba pokrokovější (ekonomicky), tím méně bude lidí věřících.
 - Žáci se chovají čím dál hůř.
 - S muži je větší sranda.

Časté chyby

3. Odhadujeme výsledky výzkumu

S drogami se již na ZŠ setkalo více než 70 procent žáků.

4. Snažíme se vysvětlit výsledky výzkumu

Žáci s postižením neužívají drogy příliš často, protože nemají šanci se k nim dostat.

5. Samozřejmé tvrzení

Studenti prvního ročníku medicíny mají méně informací o lupénce než studenti pátého ročníku.

Čím více času tráví matka ve společnosti lidí, tím méně trpí sociální deprivací.

V kvantitativním výzkumu se obvykle setkáme s těmito kroky:

- formulace problému a výzkumné otázky
- informační příprava výzkumu
- formulace hypotéz
- rozhodnutí o populaci a vzorku
- (pilotní studie)
- rozhodnutí o technice sběru informací
- operacionalizace
- konstrukce nástrojů pro tento sběr
- předvýzkum
- sběr dat, zpracování dat
- analýza dat
- interpretace
- závěry

Konceptualizace, operacionalizace

Konceptualizace

- Je přesnou definicí konceptů (a jejich dimenzí), používaných ve výzkumu.

Operacionalizace

- Neříká, co to je studovaný fenomén, ale říká, jak jej poznat.
- Definované pojmy převádíme do zkoumatelné podoby, tj. na empiricky zjistitelné, nějakým způsobem měřitelné údaje.
- Operacionalizace vyjadřuje koncept popisem operací, kterými bude měřen.
- V praxi probíhá jako stanovování indikátorů.

Schéma 3. Vztah mezi pojmem a indikátorem

1. Pohádky rozvíjejí obrazotvornost dětí.
2. Dívky jsou v učebnicích prvouky zobrazovány stereotypněji než chlapci.
3. Čím je společnost frustrovanější, tím je také krvelačnější.
4. Děti žijící po rozvodu rodičů ve střídavé péči jsou v životě úspěšnější než děti žijící po rozvodu převážně s jedním rodičem.

Kdy hypotézy v kvantitativním výzkumu neformulujeme?

Je-li výzkum deskriptivní a má jen jednu proměnnou

Př. Jaké jsou souhrnné výkony žáků v testu PISA?

Jak vypadá typický den svobodné matky?

Jaké jsou projevy agresivity ve škole?

Jaké je časové zastoupení jednotlivých činností učitele na hodině biologie?

Validita

- schopnost indikátoru měřit koncept, který skutečně měřit zamýšlíme
- validní měření je pak takové, kdy měřicí nástroj skutečně měří koncept, který má být měřen, zatímco nevalidní měření zamýšlený jev nepostihuje

Česko je nejnezdравější zemí světa, tvrdí britská studie

26. září 2017 10:41, aktualizováno 12:52 [f](#) [t](#) [G+](#) [R](#)

Česká republika je nejnezdравější zemí na světě, pokud jde o kombinaci konzumace alkoholu a tabáku a o počet obézních lidí. Vyplyvá to ze srovnávací studie 179 zemí světa, o které informoval britský server Clinic Compare, který se opírá o veřejně dostupná data Světové zdravotnické organizace, americké Ústřední zpravodajské služby a Světové plicní organizace.

(ilustrační snímek) | foto: Petr Topič, MAFRA

V první desítku je [podle studie Clinic Compare](#) devět bývalých komunistických zemí ve střední a východní [Evropě](#), desáté jsou Spojené státy s Litvou. Na druhém místě je Rusko, na třetím Slovinsko, sousední Slovensko je páté.

V [Česku](#) se v průměru na osobu ročně zkonsumuje 13,7 litru alkoholu a země je na jedenáctém místě co do spotřeby tabákových [výrobků](#). Celkově třetí Slovinsko je na šestém místě v množství vykouřených cigaret za rok, a sice 2637 na osobu. [USA](#) se do první desítky dostaly kvůli rozšířené obezitě, která postihuje 35 procent jejich obyvatel. Jinak nejobéznější jsou obyvatelé tichomořských ostrovů - Samoa má takto postiženo 41,6 procenta populace.

Reklama

MacBook Air
25 990 Kč

KOUPIT

Reliabilita

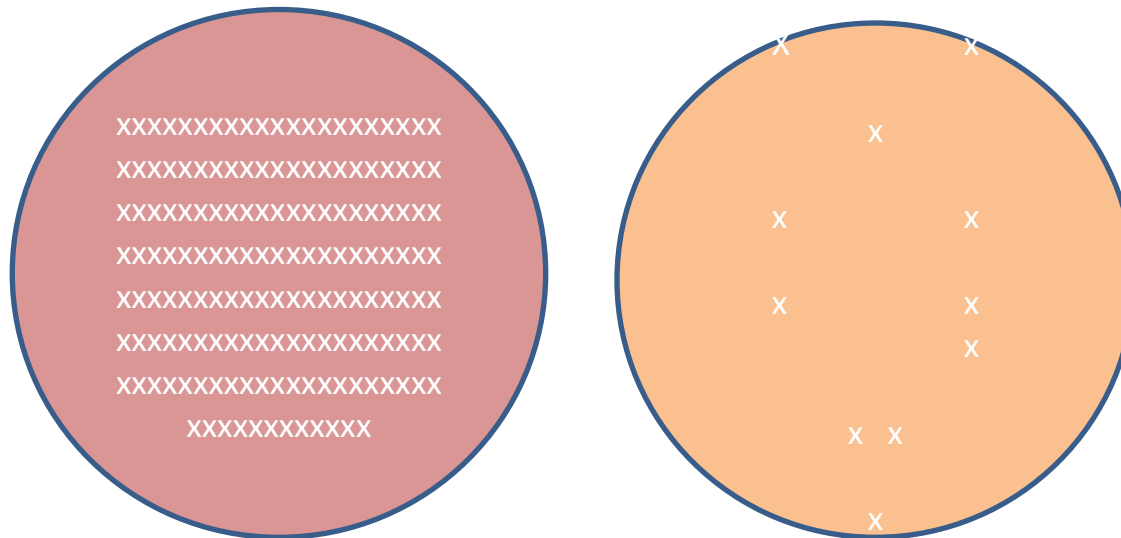
- schopnost indikátoru měřit koncept bez náhodného kolísání a zkreslení
- reliabilní měření je takové, kdy v případě, že se stav pozorovaného předmětu nezměnil, dosahuje měření stále stejného výsledku.
- metodou, jak zajistit co nejvyšší míru reliability je standardizace, neboli zajištění totožných podmínek pro všechna měření. Zajišťujeme, že sběr empirické informace musí probíhat ve standardizovaném prostředí (např. domácnost respondenta), za standardizovaných podmínek (rozhovor tváří v tvář, bez přítomnosti další osoby) a pomocí standardizovaného výzkumného nástroje (dotazník s předepsanými otázkami i odpověďmi, daným pořadím atp.).

Reprezentativita

- Možnost zobecnění výsledků - určuje, zda to, co bylo vyzkoumáno, je možné vztáhnout i na další objekty, které přímo nebyly předmětem zkoumání
- Generalizovat informace lze pouze v případě, že výběrový soubor je zmenšeninou souboru základního, tzn. že oba soubory se neliší v rozložení žádné z myslitelných vlastností, jenom svojí velikostí.
- Reprezentativita není určována jen počtem zkoumaných jednotek a návratností, ale i mechanismem jejich výběru ze základního souboru.

Populace x vzorek

Základní soubor x výběrový soubor

Redukce populace na vzorek

- Vzorek (výběrový soubor) = skupina jednotek, které skutečně pozorujeme
- Populace (základní soubor) = soubor jednotek, o kterém předpokládáme, že jsou pro něj naše závěry platné

Jak dosáhnout co největší podobnosti vzorku a populace?

Výběr vzorku I. Výběry zajišťující reprezentativitu

Náhodný výběr – každý prvek populace má stejnou pravděpodobnost, že se do vzorku dostane
Reprezentuje známé i neznámé vlastnosti populace
Jsme schopni vyčíslit, jak se vzorek liší od populace
Závislost na tzv. opoře výběru: *seznam jednotek základní populace, z něhož vzorek vybíráme*

Kvótní výběr – imituje ve struktuře vzorku známé vlastnosti populace
Omezujeme se jen na několik málo proměnných
Musíme populaci znát

Výběr vzorku II. Výběry nezajišťující reprezentativitu

- **Samovýběr**
- **Účelový výběr** – je založen na úsudku výzkumníka o tom, co by mělo být pozorováno a co je možné pozorovat
- **Dostupný výběr**
- **Anketa** – odpovídá ten, kdo má zájem
- **Sněhová koule**
- Velké omezení pro generalizaci našich závěrů

Orientační návod pro vztah mezi velikostí základního a výběrového souboru (Gavora, 2010)

Základní soubor	Výběrový soubor
100	80
200	135
300	169
400	196
500	217
1000	278
1500	357
10000	370

Pilotní studie

- cílem je zjistit, **zda je náš výzkum např. v dané populaci vůbec možný**
- ověřuje, zda informace, kterou požadujeme, v naší populaci vůbec existuje a zda je dosažitelná
- je prováděna např. na malé skupině vybrané z populace, kterou hodláme studovat
- často kvalitativní techniky
- důležitá hlavně tehdy, pokud nemáme opravdu hlubokou znalost o zkoumané populaci

Předvýzkum

- účelem předvýzkumu je odzkoušení nástrojů (př. dotazníku), které jsme pro náš výzkum zkonstruovali
- zkoušíme i analytický postup